

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	2
Skorá diagnostika je pri skleróze multiplex kľúčová. Môže zásadne zmierniť priebeh	3
Tlač, Košický večer, 11. 6. 2021	
Storočný park univerzitnej nemocnice je unikátny, majú ho v úcte aj krtkovia	4
Tlač, Košický večer, 11. 6. 2021	
Ministerstvo chce o novele vysokoškolského zákona diskutovať aj počas leta	6
Online, domov.sme.sk, 10. 6. 2021, 8:44	
Rokovania s univerzitami o novele vysokoškolského zákona budú zrejme pokračovať aj v lete	7
Online, webnoviny.sk, 10. 6. 2021, 9:45	
Ministerstvo školstva očakáva, že o novele vysokoškolského zákona bude diskutovať aj počas leta	8
Online, tyzden.sk, 10. 6. 2021, 8:31	
Fakulty a ústavy UPJŠ	9
Storočný park univerzitnej nemocnice je unikátny, majú ho v úcte aj krtkovia	10
Tlač, Košický večer, 11. 6. 2021	
Varkocs koncert - Online Világzenei Fesztivál Pozsonyból	12
Online, atempo.sk, 10. 6. 2021, 7:09	

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Skorá diagnostika je pri skleróze multiplex kľúčová. Môže zásadne zmierniť priebeh [↗](#)

11. 6. 2021, Zdroj: **Košický večer**, Strana: 7, Vydavateľ: **Petit Press**, Autor: **TASR**, Sentiment: **Negatívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Vytlačení: 76 266 ks GRP: 4,51 OTS: 0,05 AVE: 479,58 Eur

Zákerná choroba je najčastejšou neúrazovou príčinou invalidizácie mladých ľudí vo veku 20 až 40 rokov.

Na ochorenie sklerózy multiplex v súčasnosti trpí viac ako 1,2 milióna Európanov a každý rok pribudne viac ako 35 000 nových pacientov.

Priebeh nevyliciteľného ochorenia je tým miernejší, čím skôr sa diagnóza u pacienta odhalí.

Pri príležitosti Svetového dňa sklerózy multiplex, ktorý pripadá na 26. máj, to pripomenula Zuzana Gdovinová, prezidentka Slovenskej neurologickej spoločnosti a prednostka Neurologickej kliniky Fakultnej nemocnice s poliklinikou **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Postihuje aj mladých

Skleróza multiplex je chronické zápalové ochorenie, ktoré poškodzuje centrálny nervový systém. Je najčastejšou neúrazovou príčinou invalidizácie mladých ľudí vo veku 20 až 40 rokov.

„Je to ochorenie na celý život, no liečba je teraz omnoho lepšia ako predtým. U niekoho pre rôzne príznaky to však môže znamenať prevrátenie života naruby,“ skonštatovala Gdovinová.

Medzi najčastejšie príznaky patrí zápal očnému nervu, poruchy pohybu, koordinácie, hybnosti, poruchy spánku či citlivosť kože. Príznaky sú však o to miernejšie, čím skôr sa pacient začne liečiť.

Príčiny vzniku tohto ochorenia dodnes nie sú známe a nie je možné sa z neho ani celkom vyliečiť.

„Nemáme jeden test, ktorý by sme vykonali a mali by sme hneď potvrdenú sklerózu. Pacient si musí prejsť viacerými vyšetreniami, kým sa príde na to, že ide o toto ochorenie,“ priblížila lekárka Marianna Vitková.

Zdôraznila, že v súčasnosti majú pacienti so sklerózou dostatok liekov a tiež prístup k všetkým schváleným liekom.

#toSmeMy

Svetový deň sklerózy multiplex pripomína aj kampaň #toSmeMy, ktorá má pomôcť odbúrať predsudky o ochorení a za jej vznikom stojí združenie Spolu Môžeme.

„Mnoho ľudí si myslí, že skleróza multiplex sa týka len starších ľudí, mne však toto ochorenie diagnostikovali v maturitnom ročníku,“ vysvetlila tvár kampane Nicol Bonevová, 20-ročná pacientka.

Združenie „Spolu Môžeme“ si pripomína Svetový deň ochorenia skleróza multiplex počas celého mesiaca máj na sociálnych sieťach.

„Pre komunitu ľudí, ktorých sa skleróza multiplex týka, pripravila iniciatíva napríklad webinár o zdravom varení,“ dodalo združenie.

IL. FOTO: ADOBE STOCK

Autor: (tasr)

Storočný park univerzitnej nemocnice je unikátny, majú ho v úcte aj krtkovia [↗](#)

11. 6. 2021, Zdroj: **Košický večer**, Strana: 8, Vydavateľ: **Petit Press**, Autor: **Monika Almášiová**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vytlačných: 76 266 ks GRP: 4,51 OTS: 0,05 AVE: 1870,00 Eur

Rubrika: REPORTÁŽ

IHLIČNANY NEZVLÁDAJÚ TEPLU, UHYNUTÁ BOROVICE MÁ PAMÄTNÍK

Je to zelená oáza a zároveň hotová botanická záhrada plná zaujímavých rastlín a drevín.

KOŠICE. Zvláštnosťou košickej Univerzitnej nemocnice L. Pasteura (UNLP) v areáli na Rastislavovej ulici je už od jej založenia v roku 1924 francúzsky park.

V súčasnosti je to posledný nemocničný historický francúzsky park na Slovensku.

„Vo vyše 90-ročnom parku UNLP rastie 1 600 stromov, kríkov a živých plotov na ploche takmer 16,5 hektára. Park je veľmi vhodnou oddychovou zónou pre pacientov i návštevníkov,“ hovorí PR a komunikačná špecialistka nemocnice Ladislava Šustová.

Katarína Mužáková, vedúca Referátu odpadového hospodárstva, záhrady a ovzdušia pridáva, ako park vznikol.

„Navrhol ho záhradný architekt Josef Vaněk ako záhradu primára Urama, ktorý bol prvým riaditeľom Štátnej nemocnice v Košiciach. Sadové úpravy boli založené na priamych líniiach chodníkov a ciest, ktoré lemujú listnaté stromy.“

Fontána ako dominanta

Stred nemocničného parku je vysadený vo francúzskom štýle, s letničkami a kríkmi upravenými do rôznych tvarov.

Kedysi tu stáli aj skleníky, ktoré sa využívali na pestovanie zeleniny pre nemocničnú kuchyňu a kvetín pre výsadbu v parku. Zachovali sa už len skleníky, ktoré slúžia na pestovanie okrasných kvetín.

„Základným koloritom je fontána. O presnom dátume postavenia tejto dominanty nejstujú žiadne dobové doklady. Vďaka starostlivosti zamestnancov UNLP je fontána zachovaná a funkčná dodnes,“ priblížila Šustová.

Storočné lipy

Už dlhé roky sa o záhradu stará aj Roman Hečko, ktorý je súčasťou 7členného tímu záhradníkov. Záhradníkom bol aj jeho otec a učil ho zas otec Róberta Gregoreka, zástupcu riaditeľa pre prevádzku Botanickéj záhrady **UPJŠ** v Košiciach.

„Začínal som ako tínedžer s bonsajmi, dnes sa starám o tento park,“ ukazuje na dokonale pokosený trávnik, vystrihané buxusy a množstvo stromov, ktoré majú takmer sto rokov. Najstaršie sú v nemocničnom parku lipy.

„Líp je tu najviac, približne dvesto. Lemujú všetky hlavné chodníky. Boli posadené ako prvé, takže o pár rokov majú storočnicu,“ hovorí Hečko.

Pod lipami je príjemný chládok aj v najhorúcejších dňoch. Koruny sa im poprepájali a páliace slnko neprepustia.

„Väčšina stromov, ktoré tu rastú sú listnaté, len dvadsať percent je ihličnatých.“

Smutný osud borovice

Pre stále teplejšie roky sa ihličnanom v parku príliš nedarí, dôkazom je aj úhyn kolosálnej borovice himalájskej. Dvadsať metrov vysoký strom mal problém s prílišným teplom a suchami, napokon ho napadol lykožrút lesný.

Na strom však nechceli v nemocnici len tak zabudnúť.

„Minulý rok bola vo vestibule riaditeľstva nainštalovaná pamätná tabuľa. Jej autorom je výtvarník Boris Vajtovič. Okrem základných informácií a fotografií našej borovice obsahuje aj priečny rez z jej kmeňa,“ hovorí Mužáková.

Vysadiť rovnaký druh na rovnakom mieste, ako náhradu za spílenú borovicu himalájsku, odborníci neodporúčali.

„Po odbornej konzultácii sme vysadili platan javorolistý, ktorý lepšie toleruje súčasné klimatické podmienky,“ dodáva Mužáková.

Platan nestojí presne na rovnakom mieste, ale o približne dva metre ďalej.

„Pôda v mieste rastu borovice je vyčerpaná, je v nej málo živín a novému stromu by sa tam nedarilo, preto je posadený o niečo ďalej,“ vysvetlil záhradník.

Vzácne ginká

Spomínaná borovica bola len jednou zo vzácností, ktoré sa v nemocničnom parku nachádzajú. Ďalšou sú rodiace ginká dvojlaločné.

„Jeden samec a šesť samičiek. Stále rodia. Vytvárajú plody, ktoré sa dokážu zakoreniť. Stačí ich len povyberať a presadiť na iné miesto. Je to prastarý strom, pamätá si aj dinosaury,“ pridáva Hečko zaujímavosť a hneď za ňou nasleduje ďalšia.

„Ginko nie je ani listnatý strom, ani ihličnatý, aj preto je taký špeciálny.“

Okrem parku UNLP sa nachádza už iba v Jasovskom zámockom parku. Ginko spoznáte nielen podľa špeciálnych listov, ale aj vďaka informačnej tabuli.

O vzácnostiach informujú tabuľky

Tabuľky so základnými informáciami o najvzácnejších drevinách sú pri viacerých stromoch. Jedna z nich je aj pri bufetoch, v blízkosti ktorých rastie paulovnia plstnatá. Strom kvitne fialovými kvetmi a v čase najväčšieho rozkvetu je pastvou pre oči.

Ešte stále kvitnú ružovými kvetmi aj pagaštany konské a kvety sprestrujú aj stredové časti trávnikov.

„Park našej nemocnice bol projektovaný premyslene a nadčasovo, na mnohé roky dopredu, podobne ako Mestský park pri železničnej stanici, ktorý v 19. storočí volali Košičania botanickou záhradou. Presne tak sa dá nazvať aj park štátnej nemocnice v Košiciach,“ hovorí Šustová.

Špeciálne kosenie

V parku sa dá nájsť tamariška, agáve, tisy, buky či katalpa a rôzne druhy letničiek. Výrazným prvkom sú aj obrovské gule krušpánu.

„Strihajú sa raz za dva roky a vždy na to potrebujeme aj rebrík,“ dodáva záhradník.

Ani kosenie nie je bežné, kosí sa totiž do kruhov. Ak by to bolo inak, narušil by sa celkový vzhľad parku. Pravidelne sa tiež zbierajú šišky spod stromov. Hoci by sa zdalo, že je to preto, aby pôsobil trávnik „upratane“, dôvod je oveľa prozaickejší, šišky by vadili kosačkám.

Všetka zeleň je polievaná vodou zo studne, ktorá je priamo v areáli UNLP, táto voda strieka aj z fontány.

„S vodou sme sebestační. Hneď ako je potrebné polievať letničky, spúšťa sa aj fontána a využíva studňa,“ dodáva Hečko.

Ani krt

Podľa Hečka aj laik spozná francúzsky park pre jeho „geometrickú pravidelnosť, ale v asymetrickom tvare“.

Platí, že na miestach, kde je zeleň vysadená na ľavej strane, bude aj na pravej, no nemusí byť druhovo úplne rovnaká.

„Je to francúzsky park, ale už trochu prestarnutý, takže nespĺňa tento štýl na sto percent, napriek tomu tu výrazne cítiť francúzsku sofistikovanosť.“

A je tu ešte jedna špecialita, trávniky tu nerozrývajú žiadne krty. V celom areáli nenájdete jediný krtinec. Záhradník so smiechom konštatuje, že pod zemou nežije nič, život je len nad ňou. V rozkošatených stromoch sa páči rôznym druhom vtákov a pobejú tu aj veвериčky.

„Naozaj tu nikdy nebolo potrebné bojovať s krtmi, z nejakého dôvodu sa im tu nepáči.“

Táto časť je srdcom parku. Agáva rastúca uprostred sa v zime sťahuje do skleníka. Paulovnia rastie pri bufetoch. Pôvodný plán parku, väčšina je dnes tak, ako je tu zakreslené. Lipy boli posadené ako prvé, čoskoro oslavia storočnicu. Takáto superguľa sa strihá raz za dva roky. Hrubé a lesklé bordové listy dubu sa využívajú aj do dekorácií. Ani jeden krtinec, jednoducho sa im tu nepáči.

Autor: MONIKA ALMÁŠIOVÁ FOTO: JUDITA ČERMÁKOVÁ

Ministerstvo chce o novele vysokoškolského zákona diskutovať aj počas leta [📄](#)

📅 10. 6. 2021, 8:44, Zdroj: [domov.sme.sk](#) 📄, Vydavateľ: Petit Press, Autor: SITA, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Užívateľov za deň: 179.7 tis. GRP: 3,99 OTS: 0,04 AVE: 1152,43 Eur

Univerzita Komenského plánuje obnoviť protestné aktivity v septembri.

BRATISLAVA. Ministerstvo školstva očakáva, že rokovania s vysokými školami v súvislosti s novelou vysokoškolského zákona budú pokračovať aj počas letných mesiacov. Pre agentúru SITA to uviedol odbor komunikácie rezortu.

Dodal, že ministerstvo s reprezentáciami vysokých škôl stále intenzívne komunikovalo, komunikuje a aktuálne čaká na ich vyjadrenie.

„Očakávame, že rokovania budú prebiehať aj počas letných mesiacov. Ďalší postup bude závisieť od názorovej zhody, prípadne nezhody jednotlivých aktérov v danom čase,“ objasnilo ministerstvo.

Protest univerzity naďalej trvá

Hovorkyňa Univerzity Komenského v Bratislave Lenka Miller 8. júna informovala, že s ministerstvom škola naďalej komunikuje, no nevie s akým výsledkom.

„Naďalej trváme na tom, že predložená novela vysokoškolského zákona nie je v poriadku obsahovo ani procesne,“ uviedla.

Univerzita v súčasnosti prerušila počas leta protestné aktivity, ktoré súvisia s predloženou novelou vysokoškolského zákona.

Dodala, že protestné aktivity, ktoré trvajú od 1. marca, obnovia v septembri. Ich pozastavenie zdôvodnila ukončením výučbovej časti letného semestra. Protest univerzity však naďalej trvá.

Novela by sa mala upraviť

Štátny tajomník ministerstva Ľudovít Paulis (SaS) po stretnutí so zástupcami vysokoškolskej reprezentácie 2. marca sľúbil, že ministerstvo upraví návrh novely vysokoškolského zákona.

Novú verziu malo prediskutovať s novovytvorenou sedemčlennou kontaktnou skupinou. Tá vznikla 5. marca a tvoria ju zástupcovia Slovenskej rektorskej konferencie, Rady vysokých škôl, Študentskej rady vysokých škôl, Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, Klubu dekanov fakúlt vysokých škôl SR ako aj zástupcovia ministerstva.

Ako prvý vyhlásil štrajkovú pohotovosť v súvislosti s návrhom novely Akademický senát Trnavskej univerzity v Trnave, a to v piatok 26. februára. Neskôr, v pondelok 1. marca vyhlásila protest proti politizácii verejných vysokých škôl Univerzita Komenského v Bratislave.

K nej sa pridala Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Prešovská univerzita v Prešove a Slovenská technická univerzita v Bratislave. K novele sa vyjadrilo viac ako desať ďalších vysokých škôl. Medzi nimi napríklad Technická univerzita a **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** či Akadémia umení v Banskej Bystrici.

Autor: SITA

Rokovania s univerzitami o novele vysokoškolského zákona budú zrejme pokračovať aj v lete [↗](#)

📅 10. 6. 2021, 9:45, Zdroj: webnoviny.sk [↗](#), Vydavateľ: iSITA s.r.o., Autor: SITA, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Užívateľov za deň: 123.6 tis. GRP: 2,75 OTS: 0,03 AVE: 964,55 Eur

10. 06. 2021

Študenti pred budovou Univerzity Komenského v Bratislave. Foto: archívne, SITA/Branislav Bibel

SITA Zdroj: SITA

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) očakáva, že rokovania s vysokými školami v súvislosti s novelou vysokoškolského zákona budú pokračovať aj počas letných mesiacov. Pre agentúru SITA to uviedol odbor komunikácie MŠVVaŠ SR. Dodal, že ministerstvo s reprezentáciami vysokých škôl stále intenzívne komunikovalo, komunikuje a aktuálne čaká na ich vyjadrenie.

„Očakávame, že rokovania budú prebiehať aj počas letných mesiacov. Ďalší postup bude závisieť od názorovej zhody, prípadne nezhody jednotlivých aktérov v danom čase,“ objasnilo ministerstvo.

Ministerstvo sľúbilo návrh upraviť

Hovorkyňa Univerzity Komenského (UK) v Bratislave Lenka Miller 8. júna informovala, že s ministerstvom škola naďalej komunikuje, no nevie s akým výsledkom. „Naďalej trváme na tom, že predložená novela vysokoškolského zákona nie je v poriadku obsahovo ani procesne,“ uviedla.

Univerzita v súčasnosti prerušila počas leta protestné aktivity, ktoré súvisia s predloženou novelou vysokoškolského zákona. Dodala, že protestné aktivity, ktoré trvajú od 1. marca, obnovia v septembri. Ich pozastavenie zdôvodnila ukončením výučbovej časti letného semestra. Protest univerzity však naďalej trvá.

Štátny tajomník ministerstva Ľudovít Paulis (SaS) po stretnutí so zástupcami vysokoškolskej reprezentácie 2. marca sľúbil, že ministerstvo upraví návrh novely vysokoškolského zákona.

K novele sa vyjadrili viaceré univerzity

Novú verziu malo prediskutovať s novovytvorenou sedemčlennou kontaktnou skupinou. Tá vznikla 5. marca a tvoria ju zástupcovia Slovenskej rektorskej konferencie, Rady vysokých škôl, Študentskej rady vysokých škôl, Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, Klubu dekanov fakúlt vysokých škôl SR ako aj zástupcovia ministerstva.

Ako prvý vyhlásil štrajkovú pohotovosť v súvislosti s návrhom novely Akademický senát Trnavskej univerzity v Trnave, a to v piatok 26. februára. Neskôr, v pondelok 1. marca vyhlásila protest proti politizácii verejných vysokých škôl Univerzita Komenského v Bratislave.

K nej sa pridala Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Prešovská univerzita v Prešove a Slovenská technická univerzita v Bratislave. K novele sa vyjadrilo viac ako desať ďalších vysokých škôl. Medzi nimi napríklad Technická univerzita (TUKE) a Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach či Akadémia umení v Banskej Bystrici.

Zdieľať

Autor: SITA

Ministerstvo školstva očakáva, že o novele vysokoškolského zákona bude diskutovať aj počas leta [📄](#)

📅 10. 6. 2021, 8:31, Zdroj: [tyzden.sk](#) [📄](#), Vydavateľ: W PRESS a.s., Autor: SITA, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v

Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Užívateľov za deň: 14.5 tis. GRP: 0,32 OTS: 0,00 AVE: 521,82 Eur

.sita + .slovensko +

10. jún 2021 08:31

Štátny tajomník ministerstva školstva Ľudovít Paulis (SaS) po stretnutí so zástupcami vysokoškolskej reprezentácie v marci sľúbil, že ministerstvo upraví návrh novely vysokoškolského zákona.

SITA/Úrad vlády SR

ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) očakáva, že rokovania s vysokými školami v súvislosti s novelou vysokoškolského zákona budú pokračovať aj počas letných mesiacov. Pre agentúru SITA to uviedol odbor komunikácie MŠVVaŠ SR. Dodal, že ministerstvo s reprezentáciami vysokých škôl stále intenzívne komunikovalo, komunikuje a aktuálne čaká na ich vyjadrenie.

„Očakávame, že rokovania budú prebiehať aj počas letných mesiacov. Ďalší postup bude závisieť od názorovej zhody, prípadne nezhody jednotlivých aktérov v danom čase,“ objasnilo ministerstvo.

Prečítajte si aj: Eugen Korda: Ján Herák urobil správny krok, ale neskoro

Hovorkyňa Univerzity Komenského (UK) v Bratislave Lenka Miller 8. júna informovala, že s ministerstvom škola naďalej komunikuje, no nevie s akým výsledkom. „Naďalej trváme na tom, že predložená novela vysokoškolského zákona nie je v poriadku obsahovo ani procesne,“ uviedla. Univerzita v súčasnosti prerušila počas leta protestné aktivity, ktoré súvisia s predloženou novelou vysokoškolského zákona. Dodala, že protestné aktivity, ktoré trvajú od 1. marca, obnovia v septembri. Ich pozastavenie zdôvodnila ukončením výučbovej časti letného semestra. Protest univerzity však naďalej trvá.

Štátny tajomník ministerstva Ľudovít Paulis (SaS) po stretnutí so zástupcami vysokoškolskej reprezentácie 2. marca sľúbil, že ministerstvo upraví návrh novely vysokoškolského zákona. Novú verziu malo prediskutovať s novovytvorenou sedemčlennou kontaktnou skupinou. Tá vznikla 5. marca a tvoria ju zástupcovia Slovenskej rektorskej konferencie, Rady vysokých škôl, Študentskej rady vysokých škôl, Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, Klubu dekanov fakúlt vysokých škôl SR ako aj zástupcovia ministerstva.

Ako prvý vyhlásil štrajkovú pohotovosť v súvislosti s návrhom novely Akademický senát Trnavskej univerzity v Trnave, a to v piatok 26. februára. Neskôr, v pondelok 1. marca vyhlásila protest proti politizácii verejných vysokých škôl Univerzita Komenského v Bratislave. K nej sa pridala Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Prešovská univerzita v Prešove a Slovenská technická univerzita v Bratislave. K novele sa vyjadrilo viac ako desať ďalších vysokých škôl. Medzi nimi napríklad Technická univerzita (TUKE) a Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach či Akadémia umení v Banskej Bystrici.

Tento obsah ste si mohli pozrieť vďaka tomu, že ste naším cteným predplatiteľom. Ďakujeme!

Všetky práva vyhradené. Publikovanie alebo ďalšie šírenie správ a fotografií zo zdrojov SITA je bez predchádzajúceho písomného súhlasu SITA porušením autorského zákona.

Ak ste našli chybu, napíšte na web@tyzden.sk .

Autor: SITA

Fakulty a ústavy UPJŠ

Storočný park univerzitnej nemocnice je unikátny, majú ho v úcte aj krtkovia [↗](#)

11. 6. 2021, Zdroj: **Košický večer**, Strana: 8, Vydavateľ: **Petit Press**, Autor: **Monika Almášiová**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Fakulty a ústavy UPJŠ**, Kľúčové slová: **Robert Gregorek**

Vytlačených: 76 266 ks GRP: 4,51 OTS: 0,05 AVE: 1870,00 Eur

Rubrika: REPORTÁŽ

IHLIČNANY NEZVLÁDAJÚ TEPLU, UHYNUTÁ BOROVICE MÁ PAMÄTNÍK

Je to zelená oáza **a** zároveň hotová botanická záhrada plná zaujímavých rastlín **a** drevín.

KOŠICE. Zvláštnosťou košickej Univerzitnej nemocnice L. Pasteura (UNLP) v areáli na Rastislavovej ulici je už od jej založenia v roku 1924 francúzsky park.

V súčasnosti je to posledný nemocničný historický francúzsky park na Slovensku.

„Vo vyše 90-ročnom parku UNLP rastie 1 600 stromov, kríkov **a** živých plotov na ploche takmer 16,5 hektára. Park je veľmi vhodnou oddychovou zónou **pre** pacientov i návštevníkov,“ hovorí PR **a** komunikačná špecialistka nemocnice Ladislava Šustová.

Katarína Mužáková, vedúca Referátu odpadového hospodárstva, záhrady **a** ovzdušia pridáva, ako park vznikol.

„Navrhol ho záhradný architekt Josef Vaněk ako záhradu primára Urama, ktorý bol prvým riaditeľom Štátnej nemocnice v Košiciach. Sadové úpravy boli založené na priamych líniiach chodníkov **a** ciest, ktoré lemujú listnaté stromy.“

Fontána ako dominanta

Stred nemocničného parku je vysadený vo francúzskom štýle, s letničkami **a** kríkmi upravenými do rôznych tvarov.

Kedysi tu stáli aj skleníky, ktoré sa využívali na pestovanie zeleniny **pre** nemocničnú kuchyňu **a** kvetín **pre** výsadbu v parku. Zachovali sa už len skleníky, ktoré slúžia na pestovanie okrasných kvetín.

„Základným koloritom je fontána. O presnom dátume postavenia tejto dominanty nejstujú žiadne dobové doklady. Vďaka starostlivosti zamestnancov UNLP je fontána zachovaná **a** funkčná dodnes,“ priblížila Šustová.

Storočné lipy

Už dlhé roky sa o záhradu stará aj Roman Hečko, ktorý je súčasťou 7členného tímu záhradníkov. Záhradníkom bol aj jeho otec **a** učil ho zas otec **Róberta Gregoreka**, zástupcu riaditeľa **pre** prevádzku Botanickkej záhrady **UPJŠ** v Košiciach.

„Začínal som ako tínedžer s bonsajmi, dnes sa starám o tento park,“ ukazuje na dokonale pokosený trávnik, vystrihané buxusy **a** množstvo stromov, ktoré majú takmer sto rokov. Najstaršie sú v nemocničnom parku lipy.

„Líp je tu najviac, približne dvesto. Lemujú všetky hlavné chodníky. Boli posadené ako prvé, takže o pár rokov majú storočnicu,“ hovorí Hečko.

Pod lipami je príjemný chládok aj v najhorúcejších dňoch. Koruny sa im poprepájali **a** páliace slnko neprepustia.

„Väčšina stromov, ktoré tu rastú sú listnaté, len dvadsať percent je ihličnatých.“

Smutný osud borovice

Pre stále teplejšie roky sa ihličnanom v parku príliš nedarí, dôkazom je aj úhyn kolosálnej borovice himalájskej. Dvadsať metrov vysoký strom mal problém s prílišným teplom **a** suchami, napokon ho napadol lykožrút lesný.

Na strom však nechceli v nemocnici len tak zabudnúť.

„Minulý rok bola vo vestibule riaditeľstva nainštalovaná pamätná tabuľa. Jej autorom je výtvarník Boris Vajtovič. Okrem základných informácií **a** fotografií našej borovice obsahuje aj priečny rez z jej kmeňa,“ hovorí Mužáková.

Vysadiť rovnaký druh na rovnakom mieste, ako náhradu za spílenú borovicu himalájsku, odborníci neodporúčali.

„Po odbornej konzultácii sme vysadili platan javorolistý, ktorý lepšie toleruje súčasné klimatické podmienky,“ dodáva Mužáková.

Platan nestojí presne na rovnakom mieste, ale o približne dva metre ďalej.

„Pôda v mieste rastu borovice je vyčerpaná, je v nej málo živín a novému stromu by sa tam nedarilo, preto je posadený o niečo ďalej,“ vysvetlil záhradník.

Vzácne ginká

Spomínaná borovica bola len jednou zo vzácností, ktoré sa v nemocničnom parku nachádzajú. Ďalšou sú rodiace ginká dvojlaločné.

„Jeden samec a šesť samiciek. Stále rodia. Vytvárajú plody, ktoré sa dokážu zakoreniť. Stačí ich len povyberať a presadiť na iné miesto. Je to prastarý strom, pamätá si aj dinosaury,“ pridáva Hečko zaujímavosť a hneď za ňou nasleduje ďalšia.

„Ginko nie je ani listnatý strom, ani ihličnatý, aj preto je taký špeciálny.“

Okrem parku UNLP sa nachádza už iba v Jasovskom zámockom parku. Ginko spoznáte nielen podľa špeciálnych listov, ale aj vďaka informačnej tabuli.

O vzácnostiach informujú tabuľky

Tabuľky so základnými informáciami o najvzácnejších drevinách sú pri viacerých stromoch. Jedna z nich je aj pri bufetoch, v blízkosti ktorých rastie paulovnia plstnatá. Strom kvitne fialovými kvetmi a v čase najväčšieho rozkvetu je pastvou pre oči.

Ešte stále kvitnú ružovými kvetmi aj pagaštany konské a kvety sprestrujú aj stredové časti trávnikov.

„Park našej nemocnice bol projektovaný premyslene a nadčasovo, na mnohé roky dopredu, podobne ako Mestský park pri železničnej stanici, ktorý v 19. storočí volali Košičania botanicou záhradou. Presne tak sa dá nazvať aj park štátnej nemocnice v Košiciach,“ hovorí Šustová.

Špeciálne kosenie

V parku sa dá nájsť tamariška, agáve, tisy, buky či katalpa a rôzne druhy letničiek. Výrazným prvkom sú aj obrovské gule krušpánu.

„Strihajú sa raz za dva roky a vždy na to potrebujeme aj rebrík,“ dodáva záhradník.

Ani kosenie nie je bežné, kosí sa totiž do kruhov. Ak by to bolo inak, narušil by sa celkový vzhľad parku. Pravidelne sa tiež zbierajú šišky spod stromov. Hoci by sa zdalo, že je to preto, aby pôsobil trávnik „upratane“, dôvod je oveľa prozaickejší, šišky by vadili kosačkám.

Všetka zeleň je polievaná vodou zo studne, ktorá je priamo v areáli UNLP, táto voda strieka aj z fontány.

„S vodou sme sebestační. Hneď ako je potrebné polievať letničky, spúšťa sa aj fontána a využíva studňa,“ dodáva Hečko.

Ani krt

Podľa Hečka aj laik spozná francúzsky park pre jeho „geometrickú pravidelnosť, ale v asymetrickom tvare“.

Platí, že na miestach, kde je zeleň vysadená na ľavej strane, bude aj na pravej, no nemusí byť druhovo úplne rovnaká.

„Je to francúzsky park, ale už trochu prestarnutý, takže nespĺňa tento štýl na sto percent, napriek tomu tu výrazne cítiť francúzsku sofistikovanosť.“

A je tu ešte jedna špecialita, trávniky tu nerozrývajú žiadne krty. V celom areáli nenájdete jediný krtinec. Záhradník so smiechom konštatuje, že pod zemou nežije nič, život je len nad ňou. V rozkošatených stromoch sa páči rôznym druhom vtákov a pobejú tu aj veвериčky.

„Naozaj tu nikdy nebolo potrebné bojovať s krtmi, z nejakého dôvodu sa im tu nepáči.“

Táto časť je srdcom parku. Agáva rastúca uprostred sa v zime sťahuje do skleníka. Paulovnia rastie pri bufetoch. Pôvodný plán parku, väčšina je dnes tak, ako je tu zakreslené. Lipy boli posadené ako prvé, čoskoro oslavia storočnicu. Takáto superguľa sa strihá raz za dva roky. Hrubé a lesklé bordové listy dubu sa využívajú aj do dekorácií. Ani jeden krtinec, jednoducho sa im tu nepáči.

Autor: MONIKA ALMÁŠIOVÁ FOTO: JUDITA ČERMÁKOVÁ

Varkocs koncert - Online Világzenei Fesztivál Pozsonyból [🔗](#)

📅 10. 6. 2021, 7:09, Zdroj: atempo.sk [🔗](#), Autor: Máté Csáky, Téma: Fakulty a ústavy UPJŠ, Kľúčové slová: Robert Gregorek

Užívateľov za deň: 1 tis. GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 169,40 Eur

Johann Kneihls (AT), Araceli Tzigane Sanchez (ES), Bojan Djordjevic (RS), Ken Day (GB) - szlovák felirat

Hasmik Movsisian – Örmény zene múltja, jelene, jövője /szlovák felirat/

Michal Noga – Szlovák népzene **a** múltban

Jana Belišová – Angrusori – Közös pályázat **a** Szlovák Roma közösség és **a** Norvég Kitchen Orchestra-val /angol felirat/

Robert Pospíš – Projekt Gifav – Dalok, amit **a** Roma közösségek otthon énekelnek /angol felirat/

Štefan Štec – Ruszin népzenei kultúra **a** Hornád Népzenei együttesel /angol felirat/

Martin Noga és Saša Pastorková – WOMUSK 2021, New Generation /csak szlovákul/

Robert Gregor – New Model Radio /csak szlovákul/

The Violin Sisters / Lalitha& Nandini Muthuswami /csak angol nyelven/

The Genggam´Art – Indonézia hagyományos hangszere /angol felirat/

Veci, čo sa dejú - **a** Hornád néptáncgyűttes előadása (Kassa)

Autor: Máté Csáky